

च ये नराः अर्वते अश्वाय पचनं पच्यतेऽनेनेति पचनं पाकसाधनं काष्ठभाण्डादि-
कं सम्भरन्ति संहरन्ति आनयन्ति तेषामुद्यमोऽस्मान्प्रीणावित्यर्थः ॥ २९ ॥

उप प्रागात्सुमन्मेऽधायि मन्म देवानामाशा उप वीतपृष्ठः ।

अन्वेनं विप्रा ऋषयो मदन्ति देवानां पुष्टे चकृमा सुबन्धुम् ॥ ३० ॥

मन्म मननीयं फलं सुमत् स्वयमुपप्रागात् उपगह्नु सुमदित्यव्ययं स्वयमित्यर्थे
सुमत्स्वयमित्यर्थे इति यास्कोक्तेः [निरु० ६. २२.] तन्मन्म फलं मे मया अधायि
धृतमित्यर्थः । किं च अयं वीतं पुष्टं पृष्ठं यस्य यद्वा वीतं कामितं पृष्ठं यस्य अ-
श्वपृष्ठमारोहणाय सर्वे कामयन्ते स वीतपृष्ठोऽश्वो देवानामाशाः मनोरथान् पूर-
यितुमिति शेषः उप गह्नु उपसर्गेण क्रियावृत्तिः । किं च देवानां पुष्टे पोषणं
पुष्टम् भावे निष्ठा निमित्ते सप्तमी देवपुष्टिनिमित्तं यमश्च वयं सुबन्धुं चकृम कृ-
तवत्तः संहितायां दीर्घः शोभनो बन्धुर्वन्धनं यस्य तम् यमश्च बद्धवत्तः एनमश्च
विप्रा मेधाविनः ऋषयो मन्त्रदर्शिनः ऋत्विजोऽनुमदन्ति अनुमोदन्तां तुष्यन्तु ॥ ३० ॥

यद्वाजिनो दामं संदानमर्वतो या शीर्षण्या रशना रज्जुरस्य ।

यद्वा घास्य प्रभृतमास्ये तृणाऽ सर्वा ता तेऽअपि देवेष्वस्तु ॥ ३१ ॥

वाजिनो वेगवतोऽर्वतोऽश्वस्य यत् दाम ग्रीवाबद्धा रज्जुः यच्च संदानं पादब-
न्धनरज्जुः । या च शीर्षण्या शीर्षे भवा शीर्षण्या शिरोबद्धास्याश्वस्य रज्जुः शि-
रःशब्दाद्देवे हृन्दसीति [पा० ४. ४. ११०.] यत् मे च तद्धितऽइति [पा० ६. १. ६१.]
शीर्षिन्नादेशः तित्स्वरितम् । कठिस्था रशना रज्जुः अस्यान्यापि या रज्जुः । वाय-
वा अस्याश्वस्य घ प्रसिद्धम् आस्ये मुखे प्रभृतं प्रकृतं प्रक्षितं यत् तृणां हे अश्व ते
तव सर्वा सर्वाणि ता तानि देवेषु अस्तु सन्तु देवोपयोगीनि भवन्तु देवत्वं प्रा-
प्नुवन्तु वा । अत्रोपयुक्तानां सर्वेषां देवत्वमाशास्यते ॥ ३१ ॥

XIII. यदश्वस्य क्रविषो मक्षिकाश यद्वा स्वरौ स्वधितौ रितमस्ति ।

यद्वस्तयोः शमितुर्यन्त्रेषु सर्वा ता ते अपि देवेष्वस्तु ॥ ३२ ॥

मक्षिका अश्वस्य क्रविषः क्रविः यदाश भक्षितवती अश्रतिर्लिङ् क्रविषः इति